

Armas Härkönen

Asko Oksa 2

Puusta pudonneen paluu

***Puusta pudonneen
paluu***

Asko Oksa 2

ARMAS HÄRKÖNEN

© 2026 Armas Härkönen

Kustantaja: BoD · Books on Demand,
Mannerheimintie 12 B, 00100 Helsinki, bod@bod.fi
Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273,
22763 Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-33-9205-2

Lukijalle!

Lukuisista yleisön pyynnöistä ja protesteista huolimatta kädessäsi on Asko Oksan muistelmien jatko-osa. Jo ensimmäistä osaa kasatessa oli tiedossa, että painatus- ja varsinkin rahoitusteknillisistä syistä on aineistoa jaettava ainakin kahteen osaan.

Ensimmäisessä osassa vihjailin elokuvien tekohaaveistani. Elokuvia olen kritisoinut ja niihin parannusehdotuksia tehnyt runsaasti kotisohvaltani käsin. Olen myös huomioinut, että monet kokeneetkin elokuvantekijät ovat aikojen saatossa jääneet omissa suunnitelmissaan lähtöruutuun. Joten myönnän nyt suosiolla, että omissa visioissani pyörineet, tällä hetkellä kovin ajankohtaiset elokuvat ”Maailmanloppu” ja sen jatko-osa ”Maailmanlopun paluu” jäävät nyt minulta juuri näistä tutuista rahoitusteknillisistä syistä johtuen tekemättä. Mutta Askon muistelmien jatko-osa ”Puusta pudonneen paluu” sentään valmistui.

Jos ruokakielellä puhutaan, niin tässä kirjasesä on tarjolla melkoinen sillisalaatti! Enkä siitä hirveästi suivaannu, jos kaikki ei lukijoille maistu. Mutta tietenk pahoitan mieleni. Pakinoita tässä kirjasesä on vähemmän kuin ensimmäisessä osassa. Niiden vastapainoksi on mukana kirjoituksia ”Toimittajan” ja ”Päätoimittajan palstalta”, kolumneja sekä muistelmia kirjoittajavuosilta ja kirjojen tekemisistä. On myös muutamia vuosien varrella syntyneitä, ja lipaston alalaatikkoon säilötyjä novelleja ja runonpätkiä. Oikea joulusatukin löytyy.

Vain kirjojen kautta tuntemani oppi-isäni Veikko Huovinen lajitteli maanmainioita littlejuttujaan muun muassa otsikoilla ”Pieni Lapinsarja”, ”Pieni missisarja” ja

”Pieni etyylialkoholisarja”. Sekalaisissa aihepiireissä otsikkona oli useissa kirjoissa ”Vapaita suhteita”. Askon muistelmissa käytän näiden sekalaisten aiheiden pakinoissa otsikko ”Asko vapaassa pudotuksessa”. Vapaa pudotus on niin rajua, että se kuljettelee Askoa muun muassa Englannin kanaalin alle ja Vatikaanin ”Ison kirkon” vessaan. Ja kun urheilua seuraavana voi todeta monia vesihautojakin sisältäneen elämänsä estejuoksun muuttuneen kävelyksi ja kulkeutuneen jo loppusuoralle, on pakinoissa mukana myös sairaskertomuksia.

Viime joulukuussa käynnistyi elämäntaipaleellani jo kahdeksas vuosikymmen. Paperille pistettäviä asioita kuulostaa harmaantuneiden ja jo hitaiksi käyneiden aivosolujeni joukossa vielä jonkin verran olevan. Mutta koska kukaan ei tiedä päiviensä määrää, niin olkoon tämä kirjanen eräänlainen välitilinpäätös.

Kuvat myöskin elämänsä ehtoopuolella olevista Larinniemen männyistä koristavat molempien Asko –kirjojen kansia. Ensimmäiseen kävi männyt kuvaamassa Facebook-kaverini Vesa Turunen. Hän kun veneili siihen aikaan ahkerasti Koitereen pohjoispäässä ja Lutin tasavallan maisemissa. Tämän kirjan kansikuvat näppäsi samoista männyistä puolestaan lapsuudenkodin ”naapurin tyttö”, ahkera luonnossa liikkuja ja meloja Riitta Laatikainen. Kauniit kumarrukset ja suuret kiitokset molemmille sekä enontyttö Tanja Härköselle tämän kirjan eläinkuvista.

Kiitän nöyrimmästi ja lämpimästi ihan ”rontissa” matkassani ja matkoillani viihtyneitä ja monilla tavoin minua auttaneita ja kannustaneita henkilöitä.

*Mekrijärvellä 25. päivänä toukokuuta 2026
Armas Härkönen.*

Asko vapaassa pudotuksessa

Vilkasta keskustelua herätti 2010 –luvun alkupuolella muun muassa ”Musta Marski” –elokuva. 1.3.2012 alkaen tasavallan presidentin palkkioksi oli säädetty 160 000 euroa. Presidentti Sauli Niinistön aloitteesta palkkio laskettiin 1.4.2013 alkaen vuoden 2006 tasolle eli 126 000 euroon. Asko oli löytänyt paleleviin käsiinsä lämmittimet ja sivusi asiasta kertovassa raportissaan myös uutisaiheita. Vapaa pudostus sivuaa myös vaalikonetta.

Askon lämpimät kädet

Vaikka Asko on työtilaisuuksia kaukaa kiertämällä osallistunut palkkionalennustalkoisiin jo paljon kauemmin kuin presidenttimme, lupauduin kuvaamaan harvinaislaatuista ulkoilmatilaisuutta. Päivän valjetessa olosuhteet olivat kuin napajäätiköllä sijaitsevassa käymälässä. Pakkasta oli 25 astetta ja viuhuva tuuli oli viedä housut jalasta. Sitten muistin nähneeni erätarvikekaupassa niin sanottuja kädenlämmittimiä.

* * *

Kuvittelin lämmittimen olevan seitinohuen ja kämmenen näköisen lätkän, joka sipaistaan orvaskeden peitoksi ja päälle vetäistään sormikkaat. Niinpä kiireessä revin pakkauksen ja samaan syssyyn sen sisältä löytyneen kankaisen pussinkin auki. Vielä julkaisemattomassa miehisen miehen käsikirjassahan lukee, että käyttöohjeet on tehty puppeliipoikia varten, manuaalit heitetään itätuulen matkaan.

* * *

Pussista alkoi valua mustaa jauhetta. Hieroin sitä nopeasti kämmeneeni ja työnsin pakkauksessa olleen toisen pussin

takkini taskuun. Käsi tummeni, mutta mitäpä saunamajurin kämmenestä. Marsalkka Mannerheim oli eräässä YLE:n elokuvassa kokonaan suklaan värinen, eikä koira perään haukkunut. Ja mikä parasta, käteni alkoi lämmetä välittömästi.

* * *

Tosin sivuvaikutuskin ilmeni. Kun kättelin tilaisuuteen saapuvia viskaaleita, joukossa kenraaleita ja yksi ministeri, heidänkin kätensä tummuivat.

- Kätesi on ihmeen lämmin, onko Sinulla kuumetta, kysyi yksi tutuistani.
- Päinvastoin, vilulla karauttelee, vastasin.

* * *

Tilaisuuden edistyessä huomasin olevani todistamassa uuden muoti-ilmion syntymistä. Varsinkin siellä missä ministeri liikkui, naisten vaaleiden asusteiden selkäpuolelle, usein jopa takamuksen kohdalle ilmestyi mustan käden kuva. Mutta oli omissakin asusteissa ihmettelemistä. Taskussani ollut lämmitin putosi maahan sulattamastaan reiästä. Heitin pussukan katoksessa olevaan roska-astiaan.

* * *

Juhlat jatkuivat sisätiloissa. Kättäni kuumotti, mutta vessaan ja varsinkin sen käsienvaivaltalle oli ainakin 20 minuutin jono. Koetin sitten vaivihkaa pyyhkiä kättäni kohdalleni sattuviin tekstiileihin. Kun sitten myöhemmin loin yleissilmäyksen juhlatilaan, niin kahvipöytien liinat ja ikkunaverhot toivat mielikuvan, että myös linja-autollinen lakritsitehtaassa vierailleita alakoululaisia olisi pistäytynyt salissa.

Arvelin juhlahumun käyneen korkeimmillaan, joten poistuin paikalta. Matkalla tapasin palokunnan, joka oli lopettelemassa roskiskatoksen sammutusta. Palomestari epäili, että joku oli tuonut siihen uunistaan kuumia tuhkia. Totesin nuorella miehellä olevan loistavan tulevaisuuden edessään. Hänellä sytytti hyvin!

* * *

Jälkeenpäin olen huomannut lämmittimen olevan asianmukaisesti käytettynä aivan korvaamaton. Koska nukun kyljelläni, pidän lämmitintä patjasta ulompana olevassa kainalossa. Makuuhuoneen lämmityskulut ovat näin ollen lähes olemattomat. Lämmitystehonsa menettäneen pussin sisältö on ähräkkää ainetta leivinuunin halkojen sytytyksessä ja sekoituksesta löytyvä aktiivihiili soveltuu erään tisleen epäpuhtauksien suodatukseen.

*Askon mielestä
sudennahka-
rukkaset ovat
työkäsineiden
aatelia.*

Vuonna 2013 Ilomantsissakin nousi esiin ajatus koirapuiston perustamisesta. Asko selvitteli asiaa tuolloin varsinaisen asiantuntijan avustuksella. Ja kun nopeasti toimeen turtuttiin, koirapuisto avattiin jo runsas 10 vuotta myöhemmin.

Mustin Monrepoo

On tässä nyt Askollakin tiedossa hyvä syy kietoa sateenkaarisolmio lauluvartensa ympärille, sillä Ilomantsiin suunnitellaan koirapuistoa. Koiriahan alkaakin jo kunnassamme olla enemmän kuin ihmisiä. Muualla maailmassa koirille on tarjolla omat lomalennot ja hotellit, kylpylät sekä kynsihoidot. Koirapuiston avulla kunta karistaa lopullisesti takapajula-käsitteen imagostaan. K-tuotteita on jo kuin veljeksiä Jukolassa: kultaa, kuohuvaa, kiveä, kulttuuria, kuntoutusta, kaviaaria (?) ja koirapuisto.

* * *

Naarvassa asustelevan Mustin koppi on valkoisin koko seutukunnalla, ja sen varustuksena on periskoopin ja GPS-laitteiden sekä panta-, lentokone- ja susitutkien lisäksi laajakaistayhteydet. Meillä oli aikoinaan Mustin kanssa pieniä vaikeuksia kommunikoinnissa, ja siitä ovat muistona repaleiset housut liiterin naulassa. Mutta Mustin isännän linja-autossa lähettämän, liian läheltä rappusia kulkeneen hirven takaneljänneksen myötä on sotakirves sittemmin haudattu. Musti oli vainunnut koirapuistoasiassa olevan jotakin tekeillä, joten pidimme hänen kanssaan neuvottelun. Kaiken varmuuden vuoksi kuitenkin videopuhelimen välityksellä.

* * *

Musti haluaa viestittää kilteille päättäjäsedille ja -tädeille mitä kauneimmat kiitokset koko kunnan koirakannan puolesta.

- Koirapuisto on ehdottoman tarpeellinen ja vaalikauden ykkösasia näillä kairoilla. Ei täällä korvessa metsästyskoira niin vain puun juurelle pääse. Ihan on välillä rakko revetä, kun ei löydy paikkaa, missä koipeaan nostaa.

Mihinkään syrjäkylälle susilaumojen ja karhujen keskelle ei puistoa Mustin mielestä saa rakentaa. No, syli- ja seurakoirille sekä kissoille välttää vaikka Koivusuon luonnonpuisto!

- Koirapuiston paikka on kirkonkylällä. Ja se elokuvateatterin vierellä oleva tontti käy kuin kirsu kuonoon. Minulla niin tekisi mieli nähdä ”101 dalmatiankoiraa”, ”Topi ja Tessu” ja ”Lassie palaa poroksi”. Loikoilupatjojakin kuuluu löytyvän jätekontista.

***Koirapuistossa voi tavata uuden ystävän.
Kuva ja seuraavan sivun kuva Tanja Härkönen.***

Musti paljastaa, että muuten ihan mukiinmenevä isäntä pihtaa kanavapakettien kanssa. Televisiosta tulee vain urheilua, Big Brotheria ja leijonaperheen lötköttelyä savannilla.

- Mutta osataan sitä koiruuksia meilläkin. Saattaa olla, että imitoin seuraavassa hirvenmetsästyksessä seisovaa koiraa. Mustin mielestä koirapuistoon pitää järjestää samanlainen asiointikyyditys kuin kylien asukkaillekin. Toimenpiteellähän olisi myös työllistävä vaikutus. Samalla taksikuski saisi eläinterapiaa.

- Kuljetus mieluusti kahdesti viikossa. Tuleepahan vaihtelua tylsien koiranunien katseluun.

* * *

Mustin mielestä asiointikyytien reittejä suunniteltaessa tulisi huomioida, että mahdollisimman laajan alueen koirat pääsisivät mukaan.

- Sitten koirat kulkee ja karavaanari haukkuu, jos näin saa muotoilla. Pitkillä matkoilla voi yhdessä haukkuu asioita joita mieleen tulee, ja tutustua myös uusiin per...sooniin. Ties vaikka löytäisi vanhoilla päivillään tyttöystävän, hän vihjaa. Ruokaa ja vettä pitäisi puistossa ja matkan aikana olla saatavilla. Nykyisinhän kauppojen hyllyt suorastaan notkuvat erilaisien ”raksujen” painosta.

- Syödä rouskuttaa niitä tämmöinen metsäkoirakin puistopäivän kunniaksi. Niistä ohjaajista ei sitten ole niin väliksi. Kun kerrankin päästään laumana puita merkkamaan, niin ei meillä ole aikaa narunjatkeita kouluttaa. Vuf!

Suomen 37. eduskuntavaalit järjestettiin 19. päivänä huhtikuuta 2015 ja niissä valittiin vaalikauden 2015–2019 eduskunta. Vaalikeskusteluja ja galluppeja tuli luonnollisesti eri medioista runsaasti useiden viikkojen ajan. Vaikka Askon mielestä puolueilla niin vasemmalta oikealle kuin oikealta vasemmallekin oli hyvinkin samanlaisia ja jopa ikävystyttäviä teemoja, niin hän päätti tehdä oman kyselynsä ja galluppinsa. Tarkkaavainen lukija huomaa, että poliitikkojen nimiä on hieman muokattu.

Askon vaalikone

Maan hallituksen epätoivoisista yrityksistä huolimatta pieni, mutta sitkeä osa kansasta näyttäisi selviävän hengissä eduskuntavaaleihin saakka. Kohoava vaalikuume näkyy ja kuuluu mediassa. Lehdissä hymyilee ystävällisiä henkilöitä, jotka ovat minun, maaseudun ja kaikkien muiden sorrettujen puolella. Television vaalitenttejä seurattessa osoittautuvat puheet tuppisuisista suomalaisista tuulesta temmatuiksi: kymmenenkin henkilöä saattaa kertoa mielipidettään samaan aikaan. Radio pauhaa toisinaan koko päivän jotain puoluetta esillä pitäen. Kommentteja ja kuvia saa lähettää. Asko kyllä välillä väitteleekin radion kanssa yksin ollessaan, mutta kuvia en ole koskaan sieltä havainnut.

* * *

Hyvä on! Kun se kerran on niin mahdollottoman tärkeää, niin Askokin rytkäytti vaalikoneen käyntiin. Kyselin neljältä todennäköisesti suurimmalta puolueelta, miten maa nyt sitten makaa. Saadaanko nukkuvat edes hereille? SDP:n mielestä suurin työelämän ongelma on työttömyys. Niin aina!

- Työttömyyden lievittämisen ohella on huolehdittava työssä käyvien jaksamisesta ja työurien pitenemisestä. Torjumme myös eläkkeensaajien köyhyyttä. Tuemme omaishoitajien työtä. Turvaamme arvokkaan vanhuuden, puoluetoimiston työntekijä Anne Rintti suoltaa kuin konekivääristä.

* * *

Uljas Hipiä Keskustan puoluetoimistosta julistaa, että Suomeen on löydyttävä 200 000 työpaikkaa lisää.

- Sote on saatava maaliin, ja valtion velaksi eläminen on saatava loppumaan 6 - 7 vuodessa. Kansalaisten on päästävä asuinpaikasta riippumatta lääkäriin nopeasti ja matkankin on oltava kohtuullinen. Omaishoito ja vanhusten hoiva kuntoon, hän listaa.

* * *

Perussuomalaisten mielestä kestävä julkinen sektori edellyttää työllisyyden roimaa parantamista.

Nuorisotyöttömyyden lisäksi myös yli 50-vuotiaiden työttömien määrä on noussut hälyyttävälle tasolle.

- Sote-uudistus on vietävä maaliin nopeasti. Vanhuspalvelut on vihdoin saatava kuntoon. Omaishoitajien tilanne on lopultakin otettava vakavasti, vaalityöntekijä Toimi Osin tiivistää.

* * *

Kokoomus asettaa työn etusijalle. Se haluaa myös vähentää valtion menoja, karsia kuntien tehtäviä, ja laittaa julkisen talouden tasapainoon.

- Panostetaan ikäihmisiin. Hoidetaan potilaat kerralla kuntoon. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus on saatettava loppuun, painottaa johtava asiantuntija Kale Brandesbust.

Mikäli näistä vaihtoehtoista ei löydy sopivaa, niin on käännettävä pienempien puolueiden puoleen! Esimerkiksi Vihreiden tavoitteena on luoda vähintään 200 000 uutta työpaikkaa. Kalluppiin tarvittavan asiakaskyselyn toteutin kilauttamalla kavereille. Kysymykset olivat: Aiotteko äänestää tulevissa eduskuntavaaleissa? Mitä puoluetta aiotte äänestää? Osallistujien immunitettisuojausten takia käytän peitenimiä:
Kaveri 1: - En äänestä, vaikka tappasitte!
Kaveri 2: - Äänestän Mustanaamiota. Aku Anka pääsee muutenkin läpi.
Kaveri3: - Ei shulla mitään sattuishi olemaan...
Kaveri 4: - Äänestän Suomen ruotsalaista kansanpuoluetta. Sieltä tulee aina niin söötit puolustusministerit.
Vaalikoneeni alanyysin perusteella eduskunnassa näyttäisi olevan edessä YT-neuvottelut.

Miina Sillanpää oli ensimmäisiä naiskansanedustajiamme ja myös ensimmäinen naisministeri. Kuva: Finna.

Vapaan pudotuksen aikajanalla on hypähdettävä välillä jo vuoteen 2018. Ennen suurta ilmaston lämpenemismuutosvouhotusta ja koronaa kaappien ovet kolahtelivat auki kovalla äänellä ja kiihtyvällä tahdilla ja silmissä vilahtelivat sateenkaaren värit. Jopa Ateneumin aarteissa nähtiin jotain sairasta. Ja tokihan tällaisiin kansanliikkeisiin on Askon otettava kantaa.

Asko ja risuaitaMeToo –kampanja

Amerikoista levisi loppusyksystä maailmalle kulovalkean tavoin seksuaalista häirintää ja ahdistelua koskeva ”risuaitaMeToo” -kampanja. Kokemuksia kuulostaa aiheesta olevan runsaasti. Varsinkin näyttelijättäret tuntuvat joutuvan usein kiusallisiin tilanteisiin. Tuottajat, ohjaajat ja ensirakastajat kun eläytyvät rooleihinsa liikaa. Kun arkisten, jäseniä ja elimiä puuduttavien rakastelukohtausten alkukankeudesta on päästy eroon, niin homma menee ihan lääppimiseksi, ja jatkoille tupataan vaikka väkisin.

* * *

Asko ei näistä juuri ymmärrä, sillä teatterikokemukset rajoittuvat kansakouluun, jossa sain näytellä Villiin länteen sijoittuvassa näytelmässä aasin takapuolta. Ahdisti ja oli kuuma. Lisäksi aasin etupäästä tuoksahtivat selkeästi edellispäivänä nautitut lämmin ruisleipä, hernekeitto ja piimä. Mutta noin yleisesti ottaen Asko taitaa olla jotenkin poikkeava yksilö, kun yhtään seksuaalista häirintä- tai ahdistelutilannetta ei tule mieleen. Tarkemmin ajatellen kaikki naiset ja arimmat miehetkin jatkavat askeltaan Askon nähdessään. Masentaa! Taidan survoutua takaisin kaappiin.

Risuaita MeToo” -kampanjan myötä esimerkiksi Ateneumista on vaadittu poistettavaksi yksi kansallisaarteistamme: Akseli Gallen-Gallelan ihastuttava triptyyksi Wäinämöisen ja Ainon surullisesta ”romanssista”. Museonjohtaja ihan aiheellisesti puolustaa taideteoksen paikallaan pitämistä.

* * *

Jos asia menisi kansanäänestykseen, ja yli puolet suomalaisista haluaisi, että *Aino -tarua* säilytettäisiin Ateneumin kellarissa viholaissäkillä peitettynä, niin voitaisiin tehdä kompromissi ja hieman fikсата maalausta. Asialle pitäisi luonnollisesti palkata joku hyvä ja realistinen taiteilija eikä mitään turhaa sutin heiluttajaa. Jos esimerkiksi meidän ykkösmaalariimme Lasse Auvinen tai Teuvo Tuukki olisivat estyneitä, niin sitten joku vähemmän ansioitunut.

Pitäisikö risuaitaMeToon vuoksi taideteoksia muuttaa?

Ainon ylle voitaisiin maalata väljä sadeasu, ajan hengen mukaisesti sateenkaaren väreissä, ja hänen Wäinämöisestä poispäin kurkottavien käsien välissä mutkuilisi suuri lahna. Selvennykseksi taulun alaosaan liitettäisiin laatta, jonka kuvatekstissä Wäinämöinen sanoiksi wirkkaisi:

”Ainokainen ainoani, kultakutri kujosillain, tähtisilmä taivaallani, laita lotjaan lahnaseni, vimpa venheeseen viskaise. Kalakisaan kurkottelen, painotuotteeseen Pogostan, sanomien saloseudun. Verkon väännän voitollani, sillä siikaa saalistamme.”

* * *

Samaan hengenvetoon tulisi myös laulujen sanoista ja kirjallisuudesta poistaa pilkunviilaajien mieliä ahdistavat elementit. Esimerkiksi Pelle Miljoonan levy pitäisi muuttaa muotoon ”Tahdon rakas Stella Sinua”. Mitähän Juhani Aho lie ajatellut, kun yli 120 vuotta sitten veisti lastunsa ”Kosteikko, kukkula, saari”? Papu menee sieraimen myös Akseli Koskelan, Ilmari Salpakarin ja Kivivuoren Oskun käytöksestä Leppäsen Aunea kohtaan Väinö Linnan ”Täällä Pohjantähden alla” kirjassa. Lotta Kotilaista pannaan puolestaan halvalla ”Tuntemattomassa sotilaassa”. Heikki Turusen Simpauttaja laulaa Juuli Taivaiselle Kuningaskobrasta, joka ”nousee pystyyn huojuen”.

* * *

Pohjois-Karjalassa kilpaillaan ahkerasti maailman suurimman piirakan teossa. Mistäs se vanha kansa sanoikaan pienempien piirakoiden mallin olevan lähtöisin? Nyt herää kysymys, millainen syyte rapsahtaa, jos näin olympialaistunnelmissa suomalaisten mitalisateessa ja huumassa laulaa silmät kosteina ”Maamme” –laulua. Heti ensimmäisessä säikeistössä kun todetaan: ”Ei laaksoa, ei kukkulaa”.

Kaikki työnsä ja toimensa päin mäntyä
sählävä Asko Oksa on palannut! Hänen
sahajauhoissaan muhineet pölkypäiset
ajatukset ovat edelleenkin täysin puusta
pudonneen mietteitä. Jos puujalkavitseistä
rangaistaisiin, niin Askolla olisi jalkapuussa
vakiopaikka.

